

Asia: VN/21436/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi terveydenhuoltolain, vankeuslain ja tutkintavankeuslain muuttamisesta (saattohoito ja eräät muut muutokset)

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa koskevista ehdotuksista ja perusteluista

Diabetesliitto pitää myönteisenä palliatiivisen ja saattohoidon selkeää määrittelyä ja hyvinvointialueiden järjestämisvelvollisuuden täsmentämistä näiden osalta perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa.

Ehdotamme termimuutosta pykälään 24 – Sairaanhoido, jossa palliatiivisen hoidon määritelmä poikkeaa mm. THL:n ja Käypä hoito -suositukseen sanoituksesta. Toimintakyky tulee korvata elämänlaadulla tai vähintään lisätä se toimintakyvyn rinnalle seuraavasti:

”Palliatiivisella hoidolla tarkoitetaan parantumatonta, etenevää sairautta sairastavan potilaan oireiden hallintaan ja (toimintakyvyn sekä) elämänlaadun ylläpitoon tähtäävää aktiivista kokonaisvaltaista hoitoa.”

Kommentit hoitopaikan valintaa koskevista ehdotuksista ja perusteluista

Tarkoitus on edistää potilaiden valinnanvapautta sekä helpottaa erityisesti sellaisten henkilöiden asiointia, jotka asuvat tai oleskelevat useammalla kuin yhdellä paikkakunnalla.

Tämä tavoite on kannatettava, mutta hoitopaikan vaihtaminen kolmen kuukauden välein sisältää riskejä myös potilaan näkökulmasta.

Hoidon jatkuvuus on keskeistä erityisesti pitkäaikaissairauksien hoidossa. Pysyvä hoitosuhde tukee monisairaana ja pitkäaikaissairaana henkilön hoidon tavoitteiden saavuttamista. Vaikutusten

arvioinnissa todetusti mahdollisuus vaihtaa hoitopaikkaa nykyistä useammin on ristiriidassa hoidon jatkuvuuden kehittämisen tavoitteen kanssa.

Hoitopaikan vaihto kolmen kuukauden välein edellyttää toimivia tietojärjestelmiä, jotta hoitavan tahon käytössä on aina ajantasainen potilastieto kokonaisuudessaan.

Huomioimme, että esimerkiksi pitkäaikaista sairautta sairastavat voivat jo nyt käyttää pitkäaikaisen (mutta väliaikaisen) oleskelun perusteella oleskelupaikkakunnan alueen terveyskeskuspalveluita hoitosuunnitelmaan perustuvissa hoidoissa ja tutkimuksissa terveydenhuoltolain 48 §:n 1 momentin nojalla.

Lain täsmennys, että kirjallisen ilmoituksen hoitopaikan valinnasta voi tehdä myös sähköisesti, on kannatettava.

Kommentit erikoissairaanhoidon hoitotakuun seurantaan koskevista ehdotuksista ja perusteluista

Kuukausittainen tietojen julkaisu voi lisätä potilaan oikeuksien toteutumista. Hyvinvointialue voi myös mahdollisesti nopeammin reagoida hoitoon pääsyn aikojen pidentymiseen omassa seurannassaan. Terveydenhuoltojärjestelmän läpinäkyvyys on tärkeä periaate potilaiden päätöksenteon tueksi, kun he tekevät yhdessä lääkärin kanssa päätöstä erikoissairaanhoidon hoitopaikasta.

Tällaisten hallinnollisten veloitteiden tosiasiallinen lisääminen voi olla hyvinvointialueiden näkökulmasta ja tiukkenevien resurssien todellisuudessa haastavaa.

Kommentit esityksen vaikutusarvioista

Hoitopaikan valinnan laajentamisen vaikutuksia ei ole juurikaan arvioitu siitä näkökulmasta, miten se vaikuttaisi terveystalouden alueelliseen ja paikkakunta-kohtaiseen kuormitukseen tai yleisemmin tiettyjen palvelujen kysynnän kohdentumiseen. Valinnan kohdistuessa toistuvasti samaan terveysasemaan tai -keskukseen voivat hyvinvointialueiden resurssit kohdentua merkittävästikin eri tavalla tietyillä alueilla. Arviointi etukäteen on vaikeaa, ja siksi tulee aktiivisesti seurata uudistuksen vaikutuksia.

Mahdolliset muut kommentit

-

Tuominen-Lozic Laura
Diabetesliitto